Averøy kommune

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 26/01405-34
Saksbehandler Dag Bjerkestrand

Høring - Forskrift om utvidet båndtvang, Averøy kommune, Møre og Romsdal

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Averøy formannskap	17.11.2026	26/26

Averøy formannskap har behandlet saken i møte 17.11.2026 sak 26/26

Møtebehandling

Votering

Enstemmig vedtatt.

Averøy formannskaps vedtak

Følgende forslag til forskrift sendes på høring:

Forskrift om utvidet båndtvang, Averøy kommune, Møre og Romsdal

Hjemmel: Fastsatt av Averøy kommunestyre xx.xx. 2027 med hjemmel i lov 4. juli 2003 nr. 74 om forsvarlig hundehold (hundeloven) § 6 andre og tredje ledd.

§ 1.*Formål*
Averøy kommune vil med denne forskriften bidra til å ivareta sikkerheten for beitedyr og vilt.

§ 2.*Virkeområde*
Denne forskriften omfatter hele Averøy kommune, og gjelder i tillegg til bestemmelsene i lov 4. juli 2003 nr. 74 om forsvarlig hundehold (hundeloven).

§ 3.*Utvidet båndtvang*
I områder der bufe har rett til å beite og faktisk beiter er det i tillegg til ordinær båndtvang (fra og med 1. april til og med 20. august) utvidet båndtvang i tiden fra og med 21. august til og med 31. oktober.

§ 4.*Ekstraordinær båndtvang*

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fatte vedtak om ekstraordinær båndtvang under ekstraordinære forhold som gjør båndtvang påkrevd for å verne hjorteviltet i kommunen, jf. hundeloven § 6 bokstav f.

§ 5.*Unntak fra forskrift*

Unntak fra forskriften fremgår i hundelovens § 9.

§ 6.*Dispensasjon*

Kommunen kan, etter søknad, dispensere fra båndtvangsbestemmelser gitt i denne forskrift. Myndighet til å gi dispensasjon delegeres til kommunedirektøren.

§ 7.*Straff*

Brudd på bestemmelsene i denne forskriften kan straffes med bøter etter hundeloven § 28 første ledd.

§ 8.*Ikrafttredelse og opphevelse*

Denne forskrift trer i kraft straks.

Høring - Forskrift om utvidet båndtvang, Averøy kommune, Møre og Romsdal

Kommunedirektørens innstilling:
Følgende forslag til forskrift sendes på høring:

Forskrift om utvidet båndtvang, Averøy kommune, Møre og Romsdal

Hjemmel: Fastsatt av Averøy kommunestyre xx.xx. 2027 med hjemmel i lov 4. juli 2003 nr. 74 om forsvarlig hundehold (hundeloven) § 6 andre og tredje ledd.

§ 1.*Formål*
Averøy kommune vil med denne forskriften bidra til å ivareta sikkerheten for beitedyr og vilt.

§ 2.*Virkeområde*
Denne forskriften omfatter hele Averøy kommune, og gjelder i tillegg til bestemmelsene i lov 4. juli 2003 nr. 74 om forsvarlig hundehold (hundeloven).

§ 3.*Utvidet båndtvang*
I områder der bufe har rett til å beite og faktisk beiter er det i tillegg til ordinær båndtvang (fra og med 1. april til og med 20. august) utvidet båndtvang i tiden fra og med 21. august til og med 31. oktober.

§ 4.*Ekstraordinær båndtvang*
Kommunedirektøren gis fullmakt til å fatte vedtak om ekstraordinær båndtvang under ekstraordinære forhold som gjør båndtvang påkrevd for å verne hjorteviltet i kommunen, jf. hundeloven § 6 bokstav f.

§ 5.*Unntak fra forskrift*
Unntak fra forskriften fremgår i hundelovens § 9.

§ 6.*Dispensasjon*
Kommunen kan, etter søknad, dispensere fra båndtvangsbestemmelser gitt i denne forskrift. Myndighet til å gi dispensasjon delegeres til kommunedirektøren.

§ 7.*Straff*
Brudd på bestemmelsene i denne forskriften kan straffes med bøter etter hundeloven § 28 første ledd.

§ 8.*Ikrafttredelse og opphevelse*
Denne forskrift trer i kraft straks.

Saksopplysninger
Averøy kommunestyre behandlet saken «Interpellasjon til kommunestyremøte 15.6.2026 – hundeforskrift» i møte 15.06.2026 sak 3/26.
Averøy kommunestyres vedtak:
1. Averøy kommune starter arbeid med utarbeidelsen ny «Forskrift om hundehold» der båndtvang for hund blir fra 1. april til 31. oktober.
2. Forskriften skal være ferdig behandlet før 1. april 2027.
Averøy kommunestyre behandlet saken på nytt i møte 15.09.2026 sak 24/26.
Averøy kommunestyres vedtak:
1. Kommunestyret opphever vedtak i Saknr 3/26 «Interpellasjon til kommunestyremøte 15.6.2026 – hundeforskrift».
2. Kommunestyret ber administrasjonen utrede saken for ny behandling.

Lovverk
Båndtvang for hunder reguleres i «Lov om forsvarlig hundehold» (hundeloven).
Loven ble første gang vedtatt i 2003 og senere endret i LOV-2023-06-16-66. Hundeloven ble i 2023 betydelig endret og utvidet. Båndtvang for hunder er regulert i hundelovens §6 - §9.

«§ 6.*Sikring av hund ved båndtvang m.m*

I tiden fra og med 1. april til og med 20. august skal en hund bli holdt i bånd eller forsvarlig inngjerdet eller innestengt, slik at ikke den kan jage eller skade husdyr, tamrein eller viltlevende dyr og deres reir, bo eller hi.

Kommunen kan gi forskrift om at hunder skal holdes i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet
a. i og i tilknytning til boligområder og handleområder,
b. i parker, på gravplasser, på og ved skoler, barnehager og anlegg for lek, idrett, sport eller rekreasjon,
c. på og ved bestemt/angitte turstier, turveier, merkede skiløyper, leir- og rasteplasser,
d. i bestemt angitte andre områder på land, i vann eller sjø som er allment benyttet som tur- og rekreasjonsområder,
e. i hele eller deler av kommunen i bestemt angitt tidsrom når husdyr normalt går ute, eller
f. under ekstraordinære forhold som gjør båndtvang påkrevd for å beskytte viltet.

Båndtvang etter bokstav c og d kan ikke fastsettes i større grad enn nødvendig og slik at hensynet til de som ønsker å ferdes med løs hund også ivaretas i tilstrekkelig grad, både hva angår omfang og geografisk spredning. Båndtvang etter annet ledd bokstav e og f kan bare innføres i de områder av kommunen hvor husdyr har rett til å beite og faktisk beiter, eller hvor vilt man ønsker å beskytte har sitt leveområde. Båndtvang fastsatt i medhold av annet ledd bokstav f må opphøre straks forholdene tilsier det. Der beite, natur- og rekreasjonsområder berører flere kommuner, bør disse samordne sine forskrifter. Kommunens innføring av båndtvang etter bokstav f kan påklages til statsforvalteren.

Kommunen kan gi forskrift om at hunder ikke har adgang til barnehager, skolegårder eller gravplasser.»

Landbruks- og matdepartementet utgav den 9.april 2026 «*Veileder for kommunenes og statsforvalternes bruk av forskriftshjemler i hundeloven*».

Her står følgende om hjemmelen i §6 bokstav e:
«*Utvidet båndtvang av hensyn til beitedyr § 6, andre ledd, bokstav e.*
Kommunen kan gi forskrift om å utvide tiden for båndtvang utover perioden fastsatt i § 6, første ledd, i hele eller deler av kommunens område i et bestemt angitt tidsrom når storfe, sau, geit eller hest normalt går ute, jf. § 6 annet ledd bokstav e.

Et vilkår for å utvide tiden for båndtvang, er at båndtvang bare innføres bestemt angitt tidsrom når storfe, sau, geit eller hest normalt går ute. Dette bør synliggjøres gjennom kart eller nærmere beskrivelse av de aktuelle områdene. Dette innebærer at man ikke kan fastsette utvidet båndtvang for hele kommunen for enkelthets skyld hvis det er mulig å avgrense geografisk.

Hjemmelen i § 6 annet ledd bokstav e for båndtvang i tiden storfe, sau, geit eller hest normalt går ute, er ment å fange opp den ordinære beitesesongen, og kan ikke benyttes som grunnlag til å utvide båndtvangen til perioder der noen dyr unntaksvis går ute på beite.»

Unntak

§ 9 i Hundeloven omhandler unntaksreglene som også vil gjelde ved en evt. utvidet båndtvangstid:

§ 9. *Unntak fra sikringsreglene*

Båndtvang fastsatt i eller i medhold av §§ 4, 6 og 7 gjelder ikke for

a. hund når den brukes i reindrift
b. dressert bufehund når den brukes til å vokte eller gjete storfe, sau eller geit
c. hund i aktiv politi-, toll-, militær-, rednings- og offentlig oppsynstjeneste, når den offentlige oppsynstjenesten er etablert med hjemmel i lov, eller under trening eller prøving for slike tjenester
d. hund i aktiv bruk som ettersøkshund etter såret eller sykt vilt
e. hund med særlige bruksformål, avgrensede områder eller nærmere angitte hunderaser, eller hundetyper eller for hunder som har særskilt trening, når dette er fastsatt av kommunen ved forskrift eller enkeltvedtak. Ved dette kan kommunen blant annet legge ut et område som dressurområde for hunder, dersom samtykke som nevnt i § 8 første ledd foreligger
f. hund når den brukes for jakt, jakthundtrening og jaktprøver mellom 20. august og 1. april eller når båndtvang er fastsatt i medhold av § 6 annet ledd bokstavene c, d og e
g. førerhunder i aktiv tjeneste eller under trening eller prøving for slik tjeneste

Hund som nevnt i første ledd bokstav a til d eller i bestemmelse som gjelder særlige bruksformål etter bokstav e, kan på en aktsom måte slippes slik det er naturlig ut fra bruksformålet.

En hund som nyttes som jakthund eller er under trening eller prøve for dette, kan slippes på en aktsom måte, slik det er naturlig ut fra bruksformålet uten hinder av § 4 fjerde ledd, når dette ikke er i strid med viltressursloven, naturmangfoldloven, reindriftsloven eller regler om båndtvang. Det samme gjelder for trening og prøving av ettersøkshunder.

Kongen kan gi forskrift om unntak fra sikringsregler fastsatt i § 4, § 6 første ledd og forskrifter fastsatt med hjemmel i § 6 annet ledd og § 7.

Iht. epost fra Statsforvaltaren i Møre og Romsdal datert 24.september 2026 klargjøres unntaksbestemmelsene for hunder brukt under jakt (§ 9 bokstav f.): *«Det er ment som unntak fra båndtvang når hund brukes til jaktformål, slik at båndtvang verken gjelder i den ordinære båndtvangsperioden eller i perioder med utvidet båndtvang.»*

Innhenting av informasjon fra husdyrholderne

Som det fremgår i hundelovens § 6 og *«Veileder for kommunenes og statsforvalternes bruk av forskriftshjemler i hundeloven»,* kan kommunen fastsette forskrift for hele eller deler av kommunens område i et bestemt angitt tidsrom når storfe, sau, geit eller hest normalt går ute, samt at dette bør synliggjøres gjennom kart eller nærmere beskrivelse av de aktuelle områdene.

Fordi det i Averøy ikke var kjent verken hvilket tidsrom husdyr normalt går på utmarksbeite, eller hvilke områder dyrene beiter, behøvdes det informasjon om dette.

I 2025 søkte 51 husdyrholdere i Averøy om tilskudd til beiting i utmark for totalt 3690 husdyr, derav 109 melkekyr/ammekyr, 213 øvrige storfe, 1499 søyer, 1771 lam, 57 geiter og 41 hester.

Det ble utsendt en epost den 21.september til samtlige 51 husdyrholdere i Averøy som hadde søkt om tilskudd til husdyr som gikk på utmarksbeite i 2025. Det var forklart bakgrunnen og hensikten med henvendelsen og vedlagt et enkelt spørreskjema der det bl.a. ble spurt om når husdyrene normalt ble tatt ned fra utmarksbeite, samt spurt om å sende et kart som viser hvilke områder som blir brukt til utmarksbeite.

Da svarfristen utløp den 13.oktober var det kun mottatt 10 svar. Det ble derfor utsendt en påminnelse med ny svarfrist 3.november. Det kom da inn ytterligere 12 nye svar.

Svarene fra husdyrholderne

Det ble mottatt totalt 22 svar fra de 51 husdyrholdere som fikk tilsendt spørreskjema, dvs. en svarprosent på 43 %.

Spørsmål 1. Mener du at det er behov for utvidet båndtvang for hunder etter 20.august?
20 svar, 19 svarte ja, 1 svarte nei.

Spørsmål 2. Har du opplevd angrep/skade på husdyr av hund utenom ordinær båndtvang (etter 20.august)?
20 svar, 4 svarte ja, 16 svarte nei.

Dyreslagene som ble angrepet var sau i alle tilfellene. 2 av angrepene var i utmark, 2 både på innmark og i utmark. Utfallene av angrepene var drepte sauer i alle 4 tilfeller, totalt 12 drepte sauer.
I tillegg til dette er det dokumentert angrep på sau med dødelig utfall i innspill til denne saken.

Spørsmål 3. Når du har husdyr på beite i utmark, er dette innenfor et inngjerdet område?
19 svar. 7 svarte ja, 4 svarte begge deler, 8 svarte nei.

Spørsmål 4. Bruker du Nofence eller tilsvarende halsbånd på dyrene når de beiter i utmark?
18 svar. 7 svarte ja, 10 svarte nei, 1 svarte til neste år.

Spørsmål 5. Hvilken dato på høsten er normalt sett hovedmengden av husdyrene (av de som er sluppet på utmarksbeite) tatt inn fra utmarksbeite?
19 svar. 4 har helårsbeite, 1 slipper ikke dyr på utmarksbeite.
14 svar med oppgitt dato: 8 innen 1.oktober. 4 innen 15.oktober, 2 innen 31.oktober.

Spørsmål 6. Hvilken dato på høsten er normalt sett alle husdyrene (av de som er sluppet på utmarksbeite) tatt inn fra utmarksbeite?
13 svar med oppgitt dato: 6 innen 1.oktober, 3 innen 15.oktober, 3 innen 31.oktober, 1 innen 15.november.

Spørsmål 7. Har du planer om å slippe husdyr på utmarksbeite de neste 5 årene?
19 svar. 18 svarte ja, 1 svarte nei.

Kart

18 husdyrholdere hadde lagt ved kart over områdene husdyrene beiter etter 20.august.

Ekstraordinær båndtvang

Iht. hundelovens § 6 bokstav f kan kommunen ta inn i en forskrift at det under ekstraordinære forhold kan innføres ekstraordinær båndtvang for å beskytte viltet. Dette gjelder f.eks. ved spesielt store snømengder.

Innspill

Det er kommet innspill til denne saken fra Averøy jeger- og fiskerforening, Averøy bondelag samt fra Vilhjalmur Bjørn Sveinsson, beitebruker i Averøy og leder i Fræna sau og geit. Innspillene er

vedlagt.

Lovverk og saksbehandling
§ 6 - § 9 i Lov om forsvarlig hundehold (hundeloven) LOV-2023-06-16-66.
Saken behandles iht. regelverket for forskrift i § 37 – § 40 i Forvaltningsloven LOV-1967-02-10.
Vedtak om utsending på høring samt innstilling overfor kommunestyret vedtas av formannskapet.
Endelig forskrift vedtas av kommunestyret.

Vurdering
Behov for utvidet båndtvang
Av de 22 husdyrholderne som svarte på spørreskjemaet oppga 4 at de hadde opplevd angrep på sau utenfor ordinær båndtvangstid. Totalt 12 sauer er oppgitt å ha blitt drept av hund.
I tillegg er det dokumentert angrep på sau med dødelig utgang i et av innspillene til saken.
På spørsmålet om det er behov for utvidet båndtvang svarte 18 av 19 at det er et slikt behov.
Det vurderes derfor slik at det er behov for å innføre utvidet båndtvang for å verne om husdyr på beite i Averøy.

Tidsrom for utvidet båndtvang
I «*Veileder for kommunenes og statsforvalternes bruk av forskriftshjemler i hundeloven*» står bl.a. følgende:
«Hjemmelen i § 6 annet ledd bokstav e for båndtvang i tiden storfe, sau, geit eller hest normalt går ute, er ment å fange opp den ordinære beitesesongen, og kan ikke benyttes som grunnlag til å utvide båndtvangen til perioder der noen dyr unntaksvis går ute på beite.»
Det kom svar fra 22 husdyrholdere av totalt 51, dvs. en svarprosent på 43 %.

På spørsmålet om hvilken dato på høsten der normalt sett *hovedmengden av husdyrene* (av de som er sluppet på utmarksbeite) er tatt inn fra utmarksbeite kom det 19 svar. 4 av disse har helårsbeite og 1 slipper ikke dyr på utmarksbeite.
Av de 14 svarene med oppgitt dato svarte 8 innen 1.oktober, 4 innen 15.oktober og 2 innen 31.oktober.

12 av 14 husdyrbrukere tar inn hovedmengden av dyrene innen 15. oktober og 2 av 14 tar inn hovedmengden innen 31.oktober.
Av de som svarte, unntatt de som har helårsbeite, har alle tatt inn alle dyrene innen 15.november.

Ut ifra veilederen skal datoen fastsettes for når dyrene «normalt går ute» og ikke «der noen dyr unntaksvis går ute på beite».

Ved å sette utvidet båndtvang fra og med 21.august til og med 31.oktober vurderes det å oppfylle intensjonene i veilederen.

Kart
Iht. veilederen bør det *synliggjøres gjennom kart eller nærmere beskrivelse av de aktuelle områdene hvor husdyr har rett til å beite og faktisk beiter*. Dette var årsaken til at det ble etterspurt et kart fra hver husdyrbruker over den enkeltes beiteområder.

Det ble innsendt kart fra 18 av 51 husdyrholdere, dvs. en svarprosent på 35 %.

Dersom en skulle lagd et kart ut ifra disse svarene ville en kun fått med beiteområdene til ca.1/3-del av husdyrbrukerne. Ca. 2/3-deler av husdyrbrukernes beiteområder ville ikke blitt med i kartet. Et slikt kart ville blitt svært mangelfullt, misvisende og uegnet til formålet.

Ut ifra tilbakemeldingene beiter det husdyr spredt over mesteparten av kommunen. På det grunnlaget, samt den lave svarprosenten, vil det heller ikke være mulig å lage en beskrivelse av hvor husdyrene beiter.

Det er derfor dessverre ikke mulig verken å lage et kart over beiteområdene eller å lage en beskrivelse over beiteområdene.

Konsekvenser av utvidet båndtvang for hunder og hundeeiere

Konsekvensen er at hunder ikke kan slippes løs i det angitte tidsrommet for utvidet båndtvang i områder der husdyr har rett til å beite og faktisk beiter, såfremt ikke slippet av hund kommer inn under unntaksbestemmelsene i hundelovens § 9.

Bruk av jakthunder under jakt og trening samt ettersøkshunder både under ettersøk og trening er blant unntakene fra båndtvangbestemmelsene.

Som beskrevet ovenfor er det ikke mulig å lage et fullstendig kart over beiteområdene der husdyr beiter i perioden for utvidet båndtvang eller å lage en beskrivelse av beiteområdene.
Det er en klar ulempe, da det er vanskelig for en hundeeier å vite hvor husdyr beiter. Det blir derfor en usikkerhet for hundeierne hvor en hund kan slippes og hvor den ikke kan slippes.

Det er derfor viktig at perioden for utvidet båndtvang ikke blir lengre enn nødvendig.

Ekstraordinær båndtvang

Iht. hundelovens § 6 bokstav f kan kommunen ta inn i en forskrift at det kan innføres ekstraordinær båndtvang for å beskytte viltet. Dette gjelder f.eks. ved spesielt store snømengder.

Slike ekstraordinære forhold er akutte hendelser som krever raske avgjørelser. Det er derfor ikke tid til å behandle slike hendelser politisk i politiske utvalg eller å igangsette en prosess med en forskrift. Slike avgjørelser er heller ikke å betrakte å være av prinsipiell karakter.

Det vurderes derfor som hensiktsmessig å ta inn i forskriften at kommunedirektøren gis fullmakt til å fatte vedtak om ekstraordinær båndtvang under ekstraordinære forhold som gjør båndtvang påkrevd for å verne hjorteviltet i kommunen, jf. hundeloven § 6 bokstav f.

Vurdering etter naturmangfoldlovens § 8 – §12

Det vurderes slik at innføring av en utvidet båndtvang ikke har negative konsekvenser for naturmangfoldet i Averøy.

Sakens effekt i forhold til FNs bærekraftmål

☐

☐

☐		Mål 3 **God helse**
☐		Mål 4 **God utdanning**
☐		Mål 5 **Likestilling mellom kjønnene**
☐		Mål 6 **Rent vann og gode sanitærforhold**
☐		Mål 7 **Ren energi for alle**
☐		Mål 8 **Anstendig arbeid og økonomisk vekst**
☐		Mål 9 **Innovasjon og infrastruktur**
☐		Mål 10 **Mindre ulikhet**
☒		Mål 11 **Bærekraftige byer og samfunn**
☒		Mål 12 **Ansvarlig forbruk og produksjon**
☐		Mål 13 **Stoppe klimaendringene**
☐		Mål 14 **Liv under vann**
☒		Mål 15 **Liv på land**
☐		Mål 16 **Fred og rettferdighet**
☒		Mål 17 **Samarbeid for å nå målene**

Vedlegg

Innspill til foreslått utvidelse av båndtvang i Averøy kommune
Innspill Utvidet båndtvang
Innspill - utvidet båndtvang

RETT UTSKRIFT
DATO 20.november.2026